

G A Z E T A

de Transilvania.

ANUL

(CU PREANALTA VOIE.)

AL X-LEA.

N^{ro}. 93.

Brashov, 20. Noembrie.

1847.

Артикул политик despre Елвѣдіа.

(Брмаре.)

Din istorie. Mari omeni scrierے istoria a chestiei p̄t̄șint класик. Аци се ва vedea p̄t̄șmaі о преа скъртъ адм̄аріре пентр̄ чітitorii жерналелор.

Елвѣдіа, ва попор галлік лъкъіа Елвѣдіа до т̄п̄т̄р̄іле romanilor, пе каріа ачешіа д̄і с̄п̄с̄ер̄е ші парте маре д̄і romanizar̄e. Ла 400 ані д̄в̄п̄ Хс. се ашезар̄е аколо Алеманіа, попор немцек, д̄ш̄і д̄п̄т̄с̄ер̄е лімба ші datinеле лор, се аместекар̄е к̄з попор̄л векіѳ. Маі т̄р̄зіѳ Елвѣдіа к̄з̄ с̄п̄т франко-галі. Де с̄п̄т ачешіа еа ск̄п̄ д̄п̄ т̄п̄т̄л пеп̄т̄п̄чoш̄ілор з̄р̄таш̄і аі л̄і Карол мареле. Дела 1032 с̄орт̄еа Елвѣдіеі се лег̄ стріос к̄з а Церманіеі; д̄п̄т̄раціа церманіа о г̄верна пріа д̄в̄ч̄і локодіторі п̄т̄п̄ к̄т̄р̄ а. 1218. Де ач̄і д̄п̄коло Елвѣдіа д̄ек̄з̄ ла о старе преа мисер̄е; о ч̄еат̄ де domn̄і ші domn̄іш̄орі о с̄ош̄ііе ші о despoіе сіекаре д̄в̄п̄ ал с̄ѳ̄ плак ші к̄з п̄тер̄еа врад̄л̄бі; ч̄еі маі тарі ера Хабсбург; Кібург ші Савоіен. Ком̄п̄іг̄діеле маі м̄чі, с̄т̄ене, ор̄ш̄еле, монастірі ера ас̄пріте до мод̄р̄і д̄версе; ч̄ег̄діеле марі се з̄ніа д̄п̄тре сіне, се аш̄ра п̄т̄п̄ изг̄еа к̄з ар̄ш̄еле; д̄ш̄і маі к̄мп̄ра прівілецір̄і дела д̄п̄т̄раціа к̄з ваі греі.

К̄т̄р̄ а. 1300 Елвѣдіа д̄п̄чен̄ а л̄ва алт̄ фац̄. Комітеле Рудолф де Хабсбург ф̄к̄нд̄се п̄з̄п̄маі д̄п̄т̄рат romanio-немцек, чі ші domn̄ ал д̄к̄ат̄л̄бі Австріеі, д̄ш̄і д̄п̄т̄емеіе ші до Елвѣдіа о п̄тере ат̄т̄ де маре, к̄т̄ воіоца л̄бі тр̄ч̄еа пр̄сте тот. А т̄т̄а п̄т̄маі, к̄з Рудолф ш̄іѳ к̄р̄ца пе Елвѣдіані к̄з маре к̄мп̄т̄. Н̄з̄ аша оіѳл с̄ѳ̄ Албрехт, каре д̄нд̄ат̄ че аш̄к̄ корона ла 1298 віт̄нд̄ де тот віпеле ф̄к̄т̄ де елвѣдіані тат̄л̄бі с̄ѳ̄, черк̄ а ле д̄п̄т̄р̄на цара к̄з Австріа. Черкареа са ф̄з̄ ат̄т̄ маі з̄ш̄ор̄, к̄з к̄т̄ авеа к̄т̄ена форт̄реце ші монастірі до сіп̄л Елвѣдіеі, де з̄нде пріа к̄воітаніа с̄ѳ̄ д̄і п̄т̄еа атака орі к̄нд̄ воіе. Елвѣдіані с̄ф̄ерір̄е м̄лте п̄т̄п̄ ла а. 1307, к̄нд̄ ла 7. Noembrie. фр̄нцаш̄і лор се ад̄вар̄е до плаіѳл Rütli л̄ог̄ з̄п̄ лок маре, коп̄с̄лат̄р̄ к̄з ар̄ п̄т̄еа ск̄п̄а де пр̄т̄енсіеле д̄п̄т̄рат̄л̄бі; іар до 1. Іан. 1308 ал̄огар̄е пе г̄вернаторіа даці до сіл̄ ші р̄інар̄е форт̄ределе д̄п̄т̄рат̄л̄бі. Ач̄еаста е епоха ер̄ош̄л̄бі Вілхелм Телл. Кап̄т̄оеле Ціріх, Берн,

Бри, Швід, Зігервалден ж̄кар̄е ас̄т̄дат̄е челе маі д̄с̄еп̄нате роле. Еарік VII з̄р̄таш̄л̄ л̄бі Албрехт рек̄п̄оск̄ лібертатеа ші д̄п̄т̄р̄і др̄еп̄т̄р̄іле елвѣдіанілор. Д̄п̄с̄ ач̄еаст̄е рек̄п̄ощере д̄в̄п̄ с̄пріт̄л̄ ач̄елор веак̄р̄і д̄п̄с̄ де азі пе т̄п̄е. Д̄оѳ̄ с̄т̄е ані маі ав̄р̄е елвѣдіаніа а с̄пріжоні л̄п̄те к̄р̄п̄чене ші с̄п̄д̄ер̄осе пентр̄ лібертатеа лор; о т̄п̄л̄ де омені се т̄ѳ̄с̄ра ад̄с̄еорі к̄з п̄т̄еріле д̄п̄т̄рег̄л̄бі імперіѳ. До Noembrie. 1305 елвѣдіані д̄п̄в̄с̄ер̄е ла Моргартен. До 9. Іюліе 1386 ла Септах з̄нде к̄з̄ мареле ероѳ Арнолд, до 9. Апр. 1389 ла Нефелс реп̄арт̄ар̄е тріт̄м̄з̄р̄і стр̄л̄з̄ч̄іте; до 1422 ші 1444 ф̄з̄сер̄е еі в̄л̄з̄ді к̄мп̄літ̄. (Пе а т̄в̄ч̄і д̄р̄іле п̄остре се л̄пта к̄з Т̄р̄чіа ші д̄п̄тре сіне). До а. 1476 елвѣдіані амеріц̄аці л̄з̄ ж̄г̄ ас̄пр̄е де Карол д̄п̄ Бургундіа, ск̄ос̄ер̄е до к̄мп̄л̄ с̄п̄ц̄ел̄бі 34 м̄і, к̄з каре в̄л̄т̄р̄е 60 м̄і д̄ш̄таніа до треі локірі; ла Грансон, Мертен ші Нансі, деп̄ред̄нд̄ т̄оге кастреле (таѳ̄ра) в̄з̄г̄нд̄іч̄е. А т̄т̄а пор̄ч̄іре а Елвѣдіеі з̄м̄лі пе д̄ш̄таніа ші д̄і к̄ш̄іг̄і аліаці. Тот̄ш̄ д̄п̄т̄рат̄л̄ Максіміліан I. воінд̄ а з̄п̄і маі стр̄анс̄ п̄р̄ціле Церманіеі, провок̄ пе тог̄і васаліа ла о коп̄ф̄ераціе рег̄лат̄е ла о с̄п̄з̄нере маі север̄е; д̄п̄тре васалі п̄т̄р̄ ші пе Елвѣдіа. Чі ач̄еаста рес̄п̄нсе к̄з т̄р̄іе т̄оге провок̄діеле ші д̄п̄віет̄р̄еле. Д̄п̄т̄рат̄л̄ п̄к̄к̄жіт̄ ла а. 1498 се ск̄л̄ ас̄пр̄еле к̄з тог̄т̄ ар̄мата монархіеі, локінд̄і д̄п̄ т̄оге лат̄реле д̄р̄з̄деі лор. Елвѣдіані де ші стріктораціа д̄п̄ф̄ікошат, р̄т̄масер̄е віп̄г̄торіа до шесе локірі ф̄з̄ріосе. Пачеа се д̄п̄кеіе ла 22. Септ. 1499 до Басел, пріа кареа лібертатеа Елвѣдіеі се рек̄п̄оск̄ д̄п̄ поѳ̄, ші п̄т̄п̄т̄л̄ лор ф̄з̄ ск̄п̄ат̄ ші ск̄т̄іт̄ де орі че с̄п̄з̄нере к̄т̄р̄ імперіѳ, саѳ̄ к̄т̄р̄ орі каре алт̄ пот̄ентатор.

Дела ачеле л̄п̄те к̄р̄п̄чене к̄з Максіміліан се д̄п̄чене історіа адеѳ̄рат̄еі ліберт̄діа а Елвѣдіеі. К̄з а т̄т̄а с̄п̄це д̄ш̄і к̄мп̄рар̄е ач̄еі м̄лтені лібертатеа лор! Де ач̄і д̄п̄коло еі п̄т̄р̄е ф̄і м̄лт̄ маі сіг̄р̄і до ач̄еа д̄р̄з̄д̄, до сіп̄л к̄р̄еі п̄т̄маі пе ла треі локірі пог̄і д̄в̄че ар̄мате маі марі. Елвѣдіа п̄з̄п̄маі пріа п̄с̄еч̄з̄неа са ф̄іреце м̄л̄т̄ос̄ ші дел̄ос̄, чі ші пріа в̄рав̄ара патріоцілор с̄ѳ̄ аж̄нсе ла з̄п̄ д̄с̄еп̄нат ранг̄ політік, д̄п̄ каре п̄т̄маі пріа віна са п̄т̄еа рек̄в̄деа. Еа се ф̄к̄к̄ п̄з̄от̄л̄ де м̄жлок д̄п̄тре Італіа, Франца ші Церманіа, де каре тре-

TRANSLVANIA.

всѣа съ се интересеже тѣтъ Европа, ка пѣ кѣтва съ дѣвѣе сѣнѣсъ ла вѣрѣнѣа дѣн ачеле треі статѣри; кѣчи орі каре дѣн еле ар авѣа Елвѣдіа, дѣн ачест пѣнт таре ар фі дѣн старе а десе челе маі перікѣлѣсе планѣри де кѣ черіре ші свѣжѣгаре. Де ачі есте, кѣ лівертатеа Елвѣдіеі фѣ апѣратъ ші манѣді-пѣтъ токѣа ші пріп ривалітатеа вѣчїнлор, фѣрѣ воіа лор. Еа тогодатъ се фѣкѣ скѣт апѣрѣторіѣ пѣнтрѣ лівертатеа Европѣі дѣн-трѣді. — Дѣла 1513 пѣнѣ ла 1798 репѣвлїка дѣн конфѣдерациа са ера компѣсъ пѣнмаі дѣн 13. кантѣне, іар чѣделалте дїнѣтѣри се пѣнмаі пѣнмаі вѣнте (вѣнѣ ѓрѣ ка Кроациа кѣ Ъогарїа ш. а. ш. а.), ера ші кѣтѣва локѣри кѣ-рат іовѣцѣді, парте таре кѣпрїнсе дѣла арї-стокрадіі алавогаді дѣн ачѣі тѣгодї, пѣстрате дѣнѣ тот дѣн стареа де іовѣцїе, де ші тѣлт маі вѣнѣрѣ, фїнд скѣтїте де аспрѣлі, лїпсїте пѣнмаі де дрѣнтѣри полїтїче.

Дѣла 1500 елвѣдіанї се вѣтѣрѣ ші кѣ францозїі, стрѣвѣтѣнд дѣн дѣра лор пѣнѣ ла Дїжон, дѣкѣт ачѣдіа кѣтѣпѣрарѣ пачѣа дѣла елвѣдіанї кѣ сѣнѣе тарї де ванї. — Де ачі дѣколо трѣѣа ші вѣрѣвѣра остѣшаскѣ а елвѣдіанлор довѣндїсе вѣ репѣнѣе атѣт де таре, кѣт домпїторїі вѣчїні дѣнї дїнеа порѣчїре а лѣа дѣн солдѣл лор осташї дѣн Елвѣдіа ші аї кондѣче дѣн контра дѣшманѣлї. Датїна ачѣаста дїне пѣнѣ дѣн зїаа де асѣзї, кѣнд неаполїтанѣл, папа ш. а. тот маі аѣ дѣн cold баталїѣне де елвѣдіанї. Мѣлді жѣдекарѣ дѣн ачест пѣнт де вѣдѣре фѣрте аспрѣ не елвѣдіанї, зїкѣндѣле, кѣ еї пѣнтрѣ ванї ар фї дѣн старе а се лѣпта асѣзї дѣн ѓстеа лѣї Міхаїл арханѣлѣл, тѣнѣ дѣн а лѣї Белзѣвѣ. Моралїціі дѣн прївїнда ачѣаста вор фї а-вѣнд дрѣнтате; чї полїтїка ші интереселе ачелор тїмпѣри череа, ка дѣнѣ че ачѣі тѣн-тенї пѣ се маі вѣтѣа кѣ вѣчїні, сѣ аївѣ то-тѣш депрїндѣре дѣн арте чѣл пѣдїн ка осташї пѣтїді. Апої каре пачїе пѣншї авѣа не ачеле тїмпѣри сѣнѣе де фїі аї сѣї дѣн сол-дѣлї стрѣнѣе ші преа де тѣлѣте орі дѣн сол-дѣлї злор тїранї аѣврїсїді. Че е дрѣнт, ачел-рам де кѣшїг дѣн алѣт парте ле ші стрїка елвѣдіанлор; кѣчи адїкѣ не латѣра вѣрѣва-цілор лор преа дї фѣчѣа атѣрпѣторї дѣла пѣнѣга десподїлор стрѣнї.

Дѣла 1525 пѣнѣ ла 1553 Елвѣдіа фѣ тѣлт сѣшїетѣ де тѣрѣвѣрїле фїлор сѣї прїп греаа дѣнѣрѣкѣре ескатѣ дѣнтрѣ че-тѣді ші сатѣ. Тот дѣн ачѣесте тїмпѣри вѣде ші епоха реформациї лѣї Лѣтер. Ачѣаста тїшкѣ ші кѣтрѣмѣрѣ репѣвлїка пѣнѣ тѣр-зїѣ кѣтрѣ вѣакѣл ал 18леа, іар пѣнѣ ла а. 1540 се вѣрсѣ ші сѣнѣе. Дѣн Цїрїх се скѣ-ласе Цвїнглїсе, дѣн Басел Еколампнадїсе, дѣн Берн Холлер ші Манѣл, дѣн Цѣнева Фарел ші францозѣл Калвїн, тот реформаторї кѣ вазѣ таре, карїі трасѣрѣ дѣн оартешї чѣл пѣдїн $\frac{1}{2}$ дїн локѣиторї, маі тѣрлїѣ ші маі тѣлді. — Дѣнѣ тїмпѣри Елвѣдіа авѣ пачѣ преа пѣдїн прѣкѣрѣматѣ пѣнѣ ла револѣціа францозаскѣ, адїкѣ пѣнѣ ла 1798.

(Ва вѣнѣа дѣн історїа маі пѣнѣ.)

Клѣж, 27. Ноѣмѣрїе. Кѣпїтала Тран-сїлванїеі дѣнѣрѣкѣ дѣн зїлеле ачѣестеа о фѣдѣ серѣвѣторѣаскѣ дѣн прїчїчїна сѣсїреї вѣнї ѓснѣ стрѣлѣчїт ші преа іѣвїт де тоді. Ачѣла фѣ есел. са D. канчел. де кѣрте, в. С. Іожїка, каре пѣтрекѣнд ачі кѣтѣва зїле прїїмї чѣле маі сїнчѣре комплїментѣ де о іѣвїре ші ре-верїндѣ каре не дрѣнт о мерїтѣ. Тѣтѣ де-регѣторїїле вїсерїчѣді, мїлітаре ші чївїле се дѣнтрѣкѣрѣ дѣнтрѣ аї трїмїте депѣтадіі алесе спре ал фѣрїчїта ші аї сѣнѣе кѣрат, кѣ ре-сѣлатѣл чѣл вѣнѣ ал лѣкѣрѣлор дїетале де кѣрѣнд дѣкѣетѣ, парте таре се скрїе пѣ-нмаі неовосїтеї сале дѣнтрѣвѣнїрї ла дѣналѣл трон. Дѣнїнекѣ дѣн 21. але ачѣестеїа есел. са D. гѣвѣрнаторѣл дѣн дѣде зѣн прїнѣзѣ стрѣ-лѣчїт, ла каре фѣсѣрѣ інвїтаді гѣвѣрнїл дѣн-трѣг ші дїн класа мїлітарѣ чѣі маі де кѣпѣ-тенїе, асѣмѣнеа ші алдї дѣрегѣторї де не ла жѣдеде, карїі дѣкѣ вѣнїрѣ спре а фѣче D. канчеларїѣ кѣзѣта дѣкѣнѣчїе. Іар тардї дѣн 23. есел. са D. епїскопѣл р. католик, Ні-колае Ковач де Тѣшнад дѣн дѣде алт прїнѣзѣ тѣрѣдѣ. Жої дѣн 25. Ноѣмѣрїе еселендіа са D. канчеларїѣ се редѣнѣторѣсе ла палѣл сѣї пост, пѣтрекѣт де чѣле маі фѣрвїндї ѣ-рѣрї пѣнтрѣ фѣрїчїтаї ші дѣделѣвога вїагѣ.

Цѣнеросїтате парѣ. Есел. са фостѣл тѣсаврарїѣ ал Трансїлванїеі, контѣле Adam Pedeї дѣрѣї дѣн зїлеле ачѣесте 17,280 фїорїнї дѣн валѣрѣа в., жѣнѣтате пѣнтрѣ вїсерїка ев. реформатѣ дѣн Клѣж, іар чѣалалѣт жѣнѣтате пѣнтрѣ каса де лѣкѣрѣе че се аѣлѣ аколо дѣн чѣтатеа веке, дѣн каре дѣнѣ 2000 сѣнт а се фолосї пѣнтрѣ дѣнѣрѣсѣдѣреа алеїлѣї де прїмѣларе. Іатѣ, кѣн се адѣнѣ о конѣрѣ дѣн черїѣ, вѣнде фѣрїї пѣ о сѣнѣ ші рѣчїна пѣ о стрїкѣ!

М. Вашархелїѣ. Дѣн 20. Ноѣмѣрїе трѣкѣ дѣн вїагѣ D. Франчїск Боер де Берї-воїѣ, зѣл дѣн асѣсорїї тавлѣї крїѣнї дѣн вѣжстрѣ де 85 ані. Ачѣест вѣрѣват серѣї па-трїеї сале дѣла 1783 маі дѣнѣї ка латѣнант дѣнтрѣо трѣпѣ де волонтерї вѣнѣторї сѣнѣт фратѣсѣѣ Andreї Боер; пѣнїн дѣнѣ ачѣеа ка канцѣлїст ла дїстрїктѣл Фѣгѣрѣашѣлї, а-пої ка гѣрдїст атѣт сѣнѣт Іосїф дѣнѣрѣтѣл, кѣт ші сѣнѣт Леополд II., не каре дѣн пѣ-трѣкѣ ші ла Франкѣвѣрт кѣ окасїа дѣкорѣ-пѣрїї, іар дѣла 1796 дѣнѣче адѣкѣ де 51 ані дїнѣ некѣрѣмат постѣрї трѣпѣтате ла та-вѣла реѣеаскѣ.

— Ла Фѣлеак лѣнѣгѣ Клѣж се аѣлѣ зѣн от вѣчїс. — Ла Клѣж дѣнтрѣо грѣдїнѣ вѣгїто-рїл вїлор токѣ дѣн кан кѣ о сѣкѣре не зѣн от вѣтрѣн, дѣн кѣт рѣмасѣ шорт. —

М. ѣс J. дѣн 28. Ноѣмѣрїе іар се пѣнѣнѣ аспрѣа лїмѣлор пѣстрѣ дїпломатїче, каре, дѣнѣ зїса лѣї, не вїїторїѣ вор фї трѣї: ма-гїара, латїна ші цѣрманѣ.

BUNGARIA.

Пожон. Дѣнѣ зїлеле шѣдїнѣ чїркѣ-ларѣ дѣн 19. Ноѣмѣр. се дїнѣ а 5 шѣдїнѣѣ

деталъ а депутадор. Din ачешаш омиръ, треі репрезентації: 1) Се черъ а се стави орешкаре свенпире але мерителор рѣшосатъ лѣи палатин; 2) палатина е рѣгат а мѣжлоу жѣрналелор зп кѣма маі марг ши маі ливер, скѣтит де атьтеа ченсѣрѣри; 3) да кѣса з пѣи жѣрнал детал. Асѣпра репрезентаціїеі din зрѣтъ се дѣчѣсе о дѣпѣтъ а партидеі консервативе кѣ опосіція; партидеме се мѣсвараръ дп лѣпта лор парламентаръ, ши — опосіція рѣмѣсе дѣвѣгѣторѣ; чи вѣмаі кѣ д б ъ воторѣ. —

ГАЛЦІА.

Дела хотаръ, 15 Ноемврие. Се адеверѣ кѣ дп 4, але ачестеіа сеара пе ла 8 оре домѣл Zaiionkovski, консіліарѣ де апелацие ши президент ла тѣвѣналл крѣмпал, воїнд а мерѣе а касъ дела канцеларіе дп Кракаѣ, дши лѣв кѣ сіне зп сервиторѣ вѣтѣрп ка съ л петреакъ. Кѣнд трекѣръ прпн вѣда лѣи Іоан, ісе алытѣраръ доі омені дѣтѣрѣкаді дп вестментѣ четѣдене, дптре каре зѣл дп мѣвѣтъ кѣнд дп дѣтѣрѣв де съвѣтате, дп ши трасе зп пѣлтѣ прпн тѣмпле, дп кѣт консіліарѣл ши кѣзъ морт ла пѣтъот. Крѣмпалѣи скѣнаръ кѣ фѣга, ажѣтаді преа мѣлт де дѣтѣперекѣл пондіі. Фѣпта ачешаста прічѣнѣи о петѣлѣтѣмѣре овѣшаскѣ.

Chronică străină.

Елвѣдіа. Берн, 16. Ноемврие. Армата челор 7 кантоне католіче сѣнт команда генералѣлѣ Salis-Soglio, дѣпъ кѣм арѣтарѣш ши аалъ датъ, стѣ дпн 50,000 осташи ши кѣтева тѣвѣрѣи марѣ, іар а челор 12 кантоне ливерале сѣнт манѣвѣчереа генералѣлѣ Dufour дпн 120,000 кѣ о артилеріе че пѣтѣрѣ апроне ла 130 тѣвѣрѣ. Ачесте дѣв армате, дѣпъ кѣм пе аратъ вѣлетѣнѣл офіціал, дела 10. Ноемврие дп кѣче, дѣчепѣрѣ а се апропѣеа. Nime пѣ се дѣдоіа, кѣ генералѣлѣ Dufour дпн локалітѣдіме католічелор дши ва дѣсемпа кѣ маі марѣ лѣаре амінте Фраївѣргѣл ши Лѣцерѣл. Конпрѣнѣнд ел ачестеа дѣв локѣрѣ тарѣ, дши ва сожогі операція ла дѣкеіетѣ. Дѣчѣ съ ведѣм кѣм аѣ зрѣмат лѣкѣрѣіме пѣпъ дп зѣоа стѣс пѣмѣтъ. Дп 10. 11 ши 12. пѣмѣтъл генерал дши тот конченѣтрѣ трѣне кѣтре четатеа Фраївѣргѣ. Дп ачешаші зѣ ел се афла лѣнѣгъ порціме ачелѣеі четѣді. Маі пѣпѣте дѣсѣ де а дѣтѣрѣпрѣнде чѣна, дѣпъ датѣаа мѣлігаръ, словозѣ кѣтре ошѣреа са зрѣтѣторѣа прокіемаре: „Осташи елвѣденѣи, іатъ кѣ пе афлѣм дѣпѣпѣтеа порціелор дѣштанѣелор вошѣрѣи. Еі вор ресвоітъл. Бѣне; акѣм дѣсѣ вор ведѣа еі че ва съ зѣкъ а се дѣмпрѣтѣі ла хотѣрѣрѣа соатѣлѣи челѣи марѣ, акѣм вор ведѣ еі че ва съ зѣкъ, а ши вѣте жок де баталіонѣме вѣостре. Солдаціелор! воі тоді сѣатѣді дѣтѣрѣнѣді сѣнт зп стѣндард, тоді дар аведѣ а вѣ лѣпта пѣнѣтрѣ пѣзіреа леціелор ши а пѣтерѣелор дѣтѣторѣе де леці, воі аведѣ а вѣ лѣпта пѣнѣтрѣ дѣрѣтѣрѣіме вѣостре репѣвѣліканѣ. Еѣ ле аѣцент тоѣе ачешаші

дела дела кѣражѣл ши дела сѣпѣперѣа вѣострѣ; тоатъ спѣранѣа теа се разѣмѣ дп вѣрѣвѣдіа вѣострѣ. Патрѣа ши вѣиторѣл еі се афлѣ дп мѣпѣіме вѣостре; воі о ведѣ ашѣра прпн вѣрѣвѣдіа вѣострѣ ши ведѣ да тотодатъ ши довадѣ ла лѣте, кѣмкѣ пѣс ваді аѣтѣт дела глорѣа стрѣвѣнѣелор вошѣрѣи. Трѣмѣл вѣ аѣдепѣтъ; арѣтадівѣ вѣреднѣчі де ел прпн модѣл кѣ карѣл дѣтѣрѣвѣнѣаді. Кѣрѣаді пе чеі дѣвѣнѣшѣ, арѣтадівѣ пе атьта де оменѣшѣ, пе кѣт сътеѣді де вѣравѣ. Осташи! еѣ дп ачешаші зѣ марѣ мѣ дѣкѣред дп вѣрѣвѣдіа вѣострѣ, дѣкѣредѣвѣ ши воі дп мѣне; аскѣлатѣ де гласѣл повѣдѣиторѣелор вошѣрѣи, зрѣмаді пѣлда лор, кѣчѣ еі вор прѣмерѣе дѣпѣпѣтеа вѣострѣ пе калѣа даторѣіеі ши а опѣреі.“ Дп зѣоа зрѣтѣторѣе пѣмѣтъл генерал словозѣ о аалъ прокіемаре кѣтре гѣвернѣл ачелѣеі четѣді, дп карѣа дѣ постѣще, ка де вѣзѣт воіе съ се сѣпѣіе ла хотѣрѣрѣіме соатѣлѣи челѣи марѣ ши съ пѣаѣцентѣ дѣнѣвѣлѣкарѣе арматѣ. Гѣвернѣл дела Фраївѣргѣ дши черѣ зп термін де прѣкѣдетаре пѣпъ дп зѣоа зрѣтѣторѣе, маі алес кѣ ведѣа, кѣмкѣ дѣпѣпѣтеа порціелор четѣді се афлѣ о арматѣ маі марѣ де 25,000 кѣ о артилеріе де 70 тѣвѣрѣ де чѣле маі марѣ. Черѣреа лѣ се дѣмплѣнѣ, дѣтѣрѣа чеша арматѣ ливералѣелор се ашѣзѣ дп лѣнѣше дп прѣціѣрѣл четѣді. Дп зѣоа зрѣтѣторѣе пе ла 6½ оре се івѣрѣ депѣтаді четѣді кѣ хотѣрѣрѣа гѣвернѣлѣи карѣе конпрѣндеа, кѣ Фраївѣргѣл ши дѣтѣрѣг дѣвѣтъл се сѣпѣне ла хотѣрѣрѣіме соатѣлѣи челѣи марѣ, дши десѣпѣндеа зѣ арматѣ, десартѣ солдадіи ши пе дѣранѣи, карѣи дѣ а вѣа дѣпѣвѣтѣрѣл четѣді, дп трѣмѣте пе ла басѣле лор; декларѣнд тот одатъ кѣ пѣлѣ ла аміазі четатеа ва фѣ дѣшартѣ де солдаді, дп кѣт съ пѣтѣ іотра генералѣлѣ кѣ мѣліціа са, сѣнт кондігіе, ка съ се пѣзіаскѣ сігѣрѣтарѣеа персоналѣ ши а аверѣелор ши съ се пѣстрѣзе рѣндѣл чѣл вѣл. Астѣелѣіс іотрѣ генералѣлѣ Dufour дѣпъ прѣпѣз дп четате, фѣрѣ а словозѣ мѣкар зп глѣнѣѣ. Кондігііме маі де апроне сѣнт карѣе аѣ капѣтѣлат ачешаші четате сѣнт зрѣтѣторѣеле. Гѣвернѣл дела Фраївѣргѣ се дѣдатѣреа зѣ формал а се лѣса де конфѣдерациа челор 7 кантоне католіче, ши а словозѣ фѣрѣ дѣтѣрѣзіере тоѣе ошѣреа. Трѣпѣле арматѣі ливерале се ашѣа зѣ дп Фраївѣргѣ дѣкѣ дп ачешаші зѣ ши конпрѣнд фортѣреада, порціме ши мѣжлокѣл еі. Четатеа се дѣдатѣреа зѣ а да трѣвѣнѣчѣостѣ пѣтрѣшѣот ла осташи дѣвѣнѣгѣторѣі потрѣвѣт кѣ регѣламентѣл репѣвѣліканѣ. Гѣвернѣл дела Фраївѣргѣ ва словозѣ мѣліціа фѣрѣ дѣтѣрѣзіере. Армѣле че се дѣвѣзѣрѣт дѣранѣелор де прпн дѣвѣт, се вор адѣна тоѣе ши се вор дѣпѣне пѣшѣратѣе дп арсенал, фѣкѣндѣсе тотодатъ ши зп інвентарѣі, карѣе се ва да дп мѣна генералѣлѣ Dufour. Трѣпѣле ливерале вор кѣпрѣнде тоѣе постѣрѣіме, вор да гарандіе пѣнѣтрѣ пѣстрѣреа лѣнѣшеі овѣдѣшѣ ши пѣзіреа рѣндѣлѣи вѣл. Ачешаші акт фѣкѣт дп дѣв есемпларе се сѣпѣскрѣсе ши се дѣдѣ ла ашѣндѣбѣ пѣрѣдіме дѣкѣ дп 14. Ноемв. Дѣпъ че генералѣлѣ Dufour дши орѣндѣзі ачѣ трѣпѣле пѣнѣтрѣ назъ, ворнѣ кѣ чѣвалѣтѣ остѣе кѣтре ал доіле пѣнт де операціе, карѣе есте

четатеа Ладери кь посидіа еі чеа таре. Ня е нічї о ладіалъ, кь ачі де шїл ва сілі посидіа локълї а словозї кьтева тьврї, ел дьсць тот ва ладїоце. Мьлді лї афлъ вїпъ, кь тьмьл преа дьчет шї прїп ачеаста фаче партїдеї сале спесе фьрте греле, кьчі дьпъ о калкъларе апропїеторе 120,000 осташі лд дїп пе зі маї ла 100,000 фїорїні; ел дьсць зіче, кь вреа а арьта ла льме, кьткь пь лїбералїї сьнт прїчіна ачестї ресвоїс, чї католїчїї.

Ан фост арьтат дн алт пьтър, кь четатеа Фраївьргъ се афла арматъ пьлъ шї сьнт пьтьот кь праф де пьшкь, дн кьт дьпъ планъ че се фькьсе, ера сь арьче дн аер пе ладїнгьторї токма дн шїпътл, кьнд с'ар фї вькьрат еї де ладїоцере. Дьсць дешентъа ценерал афлънд деспре ачеаста, ащ адьнат мьлдіме де семей шї де копїї дїп прїдївръа четьдїї шї пе ачедїя лї трїмісе дн пьпайте, ка де кьтва с'ар дьчерка чеї дькїшї а се фолосї де ачеа армъ дїеволеаскь, атьпчї сь шї стрїче маї дьтѣ шїешї. Ачестъ тьсврь пїмїчї тот планъ. —

Берн, 17. Ноємврие. Ценералъ лїбералїмор Цїглер ащ шї трекут кь 6 баталїоне дн дївѣтл Ладернълї копїюлнд мьнтеле дела Шонгаѣ. Кь тоте ачестеа поте кь вор трече дькь кьтева зіле, пьлъ кьнд ценералъа командант Dufour концентрьндшїї тоте трьпеле, се ва аьпка де комбатереа ачестї оранш, каре дьпъ кьм зісерьт, аре дела патъръ о посидїе фьрте дндемьнатїкь пентрь аьраре, пе льпгъ ачестеа ценералъа командант аре де прїнчїп а пь се аьпка де лькрь пьлъ пь се дькредїоцазъ, кьтмъ аре де треї орї атьтеа трьпе, кьте сьнт дн дїспосїдїа дьшманълї; ел пьшеде дьчет, ка кь атьта сьї фїе маї сїгьрь ладїоцереа.

Басел, 15. Ноємврие. Ерї трекутъ пе ачі ка врео 80 де тїнерї дїп Франца че се афла ла дьвѣдетъръ дн колецїлъ їесвїдїлор дела Фраївьрг, редотрокьндъсе ла патріа лор.

Италїа. Рома, 10. Ноємвр. О алтъ реформъа преадорїтъ де тодї аре сь се пьїе дн скьрт тїмп дн лькьраре, ачеша ва фї дн прївїнда лїбертьдїї де теаск. Спре скопъа ачестеа се деншїї о комїсїе дїп чеї маї алешї вьрвадї сьнт прешедїнда фашмосьлї Амїчївї. „Nimik дн контра релїцїей шї а моралїтьдїї, їар авьзърїе полїтїче тоте пе фадъ“; ачесте сьнт прїнчїпеле пе львгъ каре се дьвѣрт сьтвїрїле.

Неапол, 9. Ноємвр. Дн 6. але ачестеїа се ашезї трьпъл лї Бресон дн вїсерїка сф. Катарїне. Коръа дїпломатїк се афла фадъ, дьсць пь дн зпїформ, чї пьмаї дн вестїмїте пегре чївїле. Дьпъ севьршїрїеа черїмонїлор трьпъл ретасе аколо дн сїкрїв, пьлъ кьнд шїїне орї поїтмъе се ва пьне пе зп вапор шї се ва трїміте ла Франца.

Дела Флорендїа се скріе, кь локьторїї ар фї фьрте дьтърътадї пентрь копїндереа орашълї Фївїдано дн кьт пе ачі ар фї сь

їесвтеаскь о рескоалъ. Дьтъръчеша тареле прїнчїпе де Тоскана словозї дн 10. зп дешет, дн кар сьтвїеше локьторїлор рьвдаре шї лїнїдїре, зікьнд кь де пь се вор мьлдітїї кь пьшїрїле гьвернълї шї се вор словозї ла врео дьтърпрїндере прїнїтъ, рьтл се ва маї тьрї. — Фївїдано се афлъ атьзї дн дешїна сьтпъїре а прїнчїпелъї де Modena.

Франца. Парїс, 15. Ноємвр. Мїнїстръа Гїзот авъ дн зімеле ачестеа маї мьлте копворьрї кь солїї Австрїей шї аї Брїтанїей дн прївїнда модълїї де а дьпъчїзї пе рескьладїї елвекїанї. Се зіче кь ачесте треї пьтерї ар фї гата а мїжлочї ла Рома, ка сь еасъ їесвїдїї дїп тоатъ Елвекїа, пьмаї ка атьпчї сь се дьтродькь о паче фаворавїлъ пентрь статъа католїк. (Жьрн. фр.)

Рьсїа. Шїрїле челе маї поав офїціале деспре „колеръ“ сьнт дьтрїстьтоаре. Дьпъ кьм арьтарьт маї пьпайте, боала ачестеа се дьтїнесесе спре Москва, акьт афлът, кь пь пьмаї ла Москва тор оаменїї де зіка епїдемїе, чї еа ащ стрьбьтат шї дн Санкт. Петерсвьрг. (Жьрн. рьс.)

Din Bzda.

Сарчїна а VI-а Шїнкаїанъ пьпите де фьгьдїтл терпїн маї кь о льпъ, сьтїлъ де сьвт теаск, шї дн зімеле ачестеа се дьтпрьдїї, дьсць пьмаї дьтрь чеї че адмїнїстрарь компетїнделе вьрвѣтеше. Дьпъ ачестеа се ва тїпърї дьпъртъшїрїеа а 2-а а лесїкопълї вїсерїческ, шї ачестеа акьта дьпъ че се аласьрь пренътърандїї чеї статорнїчї, тот аша алтернатїм ва терце; — шї де ачі сьнт пофїгїдї Домнї кьлгьторї пентрь де а трїміте кьїтеле шї франко ла едїторъа пьмеле шї характереле домнїлор пренътърандїї шїнкаїанї, шї лесїкопалнїчї, аша прекьт стащ еї атьзї, кьрат шї алес дешкрїсе. Бзда дн 6. Октомврие 1847.

ПББЛКАРЕ.

Graul Roman томъ ал Плеа акьт прьс-път ешїнд де сьв теаск, пофїторїлор де ал авеа се рекотъндъ а шїл кьдїга дн Арад дела автор шї дела венъторїлъ де кьрцї Bettelheim, дн Лїпова дела D. дьвѣдеторїс Іоан Хадег, дн Льгож дела D. дьвѣд. Іїе Мїеско, дн фабрїкъа Темешорїї дела реверендъа D. Стефан Іїев, шї дн Opadia mare дела дїр. локалнїк Нїколае Жїга; асеменеа се фаче кьпоскьт прекьт: Methodul Educatiei векїлор, Modul Crescerii ромънїлор де акьт, шї Versurile feliurite се тескзеск, шї дн скьрт тїмп вор ведеа льмїна, — каре опере їарьшї сьв кредїтл пьмїдїлор опорадї домнї вор фї афлъторе; че ашїждереа кь пьмїтл предъ се вор пьтеа кьпъта.

Бзда, 1. Октомврие. 1847.

Moїсі Бота.